

Pap Mária

Nunc dimittis...

„Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben:

Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet”

(Lk 2,29–30)

Az Ószövetség zsolttárainak hagyományát az Újszövetségben három, a keresztény liturgia számára kiemelkedően fontosnak tartott ének folytatja. Ezek Mária dicsőítő éneke, a *Magnificat*, Zakariás hálaadó éneke, a *Benedictus* és az agg Simeon imája, a *Nunc dimittis*.

A karácsonyi történet utóéletének két mellékszereplője van, az agg Simeon és Anna, a próféta, akik a csecsemő Jézus templomban való bemutatásakor bizonyosságot tesznek az üdvözítőről.

Simeonról a Biblia annyit ír, hogy igaz és istenfélő ember, aki várja Izrael szabadulását, és aki az isteni lélek ígérete szerint nem halhat meg, amíg szemei meg nem látják az üdvözítőt. A templomban érkező Máriától agg Simeon karjába veszi a gyermeket, és hálaadó imát mond az Úrnak. Ennek az imának, szent éneknek az első két sorát olvastam fel.

Joggal kérdezhetitek, hogy karácsony előtt miért beszélek a születés utáni eseményekről. Válaszom az, hogy Simeon megvilágosodása örök emberi tapasztalat, és elősegítheti a mi ünnepre való készülésünket, saját megvilágosodásunkat.

„*Látták az én szemeim a te üdvösségedet*” – olvassuk a Károli-fordításban. A görög eredeti sokkal árnyaltabban fogalmaz: „*látták szemeim azt, aki elhozza az üdvösséget*”.

25 éve annak, hogy 1989 karácsonya előtt egyéni és közösségi életünkben felvillant az üdvösség lehetősége. 25 éve annak, hogy mi is, akik, mint Simeon vártuk a szabadulást, úgy éreztük, hogy látják szemeink a szabadságnak, a békeségnek, a testvériségnek az emberhez és Isten gyermekéhez méltó életnek a lehetőségét. Egy rövid időre megláttuk önmagunkban és egymásban az üdvözítőt, a

bennünk lakozó isteni lelket. Aztán megtört a varázs, és a fényből visszazuhanunk a sötétségbe, mert az isteni lelket legyőzte az emberi gyengeség.

A külvilágban keresztényi mivoltunk elfogadásának legnagyobb akadálya a Jézusról vallott felfogásunk, ez az a teológiai alapkö, melyre unitárius hitvallásunk épül. Ez számunkra természetes, és megvallása és vállalása is az, de e teológiai kérdésnek van egy vonzata, melyet mindennapi életünkben sokkal nehezebb elfogadni és megélni. Hívó unitárius emberként, egyházam tanításai közül számomra a legnehezebb nem az Istenről vagy Jézusról vallott felfogásunk, hanem a teológiai antropológiánk, az, amit az emberről mondunk.

Unitárius hitünk szerint az ember Isten gyermeke, aki lelki tehetségeivel, Jézus tanítását követve, Isten munkatársaként Istenországa megvalósulásán, és ezáltal önmaga üdvözülésén munkálkodik. Hisszük azt, hogy az ember jónak születik, hogy az értelem fényével és a hit erejével képes eligazodni a világban, hogy lelkiismerete tükrében, akaratának szabad érvényesítésében képes egy, a szeretetben kiteljesedő, teljes értékű emberi életet élni egyénként és a közösség tagjaként.

És akkor körülnézünk saját életünkben, közösségeink életében, a nagyvilágban, és a hitünk meginog. Látjuk személyes életünk szégyenteljes pillanatait, látjuk önmagunkat kivetkőzni emberségünkből, látjuk a félelmet, a hazugságot, az irigységet, a haragot, a bosszút, a nagyravágyást. Látjuk közösségeinkben az érdektelenséget, a széthúzást, a törtetést. Látjuk a világban az erőszakot, az alapvető emberi jogok lábbal tiprását, a szenvedést, az igazságtalanságot, és úgy érezzük, hogy tehetetlenek vagyunk, nincs, nem volt és nem lesz üdvösség, sem nekünk, sem közösségeinknek.

Simeon boldog megnyugvással kérte Istentől az elbocsátást, mert hitte, hogy az üdvösség pillanata elérkezett. Mi tudjuk, hogy az üdvösség nem egyszeri és befejezett tény. Hitünk fényében mi nem kérhetjük Istentől az elbocsátásunkat, mert látták ugyan szemeink felvillanni az üdvösség lehetőségét, de azt el is veszítettük. Mi nem kérhetjük Istentől elbocsátásunkat, mert hisszük azt, hogy ezt a fényt, ezt a lehetőséget, üdvösségünket és megtartásunkat életünk minden napján munkáljuk. Nem vagyunk tehetetlenek, és nem vagyunk elveszettek, ha mi is úgy akarjuk. Hitünknek nem kell meginognia, ha a körülöttünk és néha a bennünk lakozó sötétség és reménytelenség árnyaival való küzdelmünkben erőt merítünk az üdvösség megtapasztalt pillanataiból. Mert ezek az alkalmak, mint a bűvópatak, fel-feltörnek életünkben, megelégtik szomjazó lelkünket, fényt árasztanak, és mutatják a követendő utat. Ezek az alkalmak, amikor nemcsak emberekként, de Isten gyermekeiként és egymás testvéreiként törekedünk élni, amikor látjuk, hogy szavaink, cselekedeteink elhozzák önmagunknak és egy-

másnak, ha csak egy rövid időre is, az üdvösséget. Ezek az alkalmak, amikor megbocsátunk önmagunknak és egymásnak, ezek az alkalmak, amikor az önös érdeket felülírja a közösség szolgálata, amikor minden megpróbáltatás és megáláztatás ellenére újra hinni és bízni tudunk önmagunkban és egymásban. Ezek az alkalmak, amikor az emberről vallott felfogásunk nem keserűséget és csalódást szül, nem üres szót jelent, hanem megélt valóságot. Az üdvösség áldott pillanatai ezek, melyeket néha nehéz küzdelmek és szenvedések árán, máskor meglepetésként kapunk ajándékba Istentől és egymástól. Ezek azok a pillanatok, amikor tudjuk, hogy érdemes élni, amikor a betegágyon, a gyász vagy magány terhe alatt, a családban vagy a gyülekezeti közösségben hirtelen megvilágosodunk: életünk, küzdelmeink, reményeink újra értelmet nyernek. Már látjuk nemcsak a sötétséget, de a fényt is, nemcsak a szenvedést, de a boldogságot is, nemcsak önmagunkat, hanem önmagunkat szeretteink, közösségeink és a teremtett világ összefüggésében. Látjuk magunkat az üdvözítés soha meg nem szűnő munkájának folyamatában, és felismerjük Jézus tanításának és az emberbe vetett hitének igazság voltát.

A léleknek, az istengyermeki mivoltunknak, emberségünknek ezek a felfokozott pillanatai talán soha nem érhetők jobban tetten, mint az ünnepek idején. Ezekből az áldott pillanatokból kell erőt merítenünk, mert a felismert igazságért, az üdvösségünkért harcolnunk kell. Sokan voltak és vannak, akik hitték és hiszik, hogy ezt a harcot fegyverrel és erőszakkal kell megvívni. Keresztes hadjáratok, üldözések, máglyák, erőszakos térítések – mind az üdvösség elérésének reményében történtek. Mások azt vallják, hogy az üdvösség kijár nekik, hogy semmit nem kell tenni érte. Én emlékeztetek Jézus szavaira, amikor Zákeus házában a bűneit és gyengeségeit megvalló, az új élet lehetőségét kereső embert ezzel biztatta:

„Ma lett üdvössége ennek a háznak...”

Harcolni kell üdvösségünkért, de nem az erőszak, hanem a hit, a szeretet, a szolgálat fegyverével.

Harcolnunk kell gyengeségeink ellen, hogy mindennapi életünkben hitünk kiteljesedjen, és hiteles emberi életet éljünk, harcolnunk kell családunkért és közösségünkért, hogy a megmaradás és jövőnk útját építsük, harcolnunk kell jogainkért, az igazságért és békeségért, hogy a teremtett világ Isten jóságának és megtartó szeretetének helyszíne legyen. Harcolnunk kell, mert a magunk üdvösségét munkálva mások üdvözülését is elősegítjük.

Karácsonyra készülve, valljuk meg mi is Simeonnal, hogy a születendő Jézusban, de Isten minden gyermekében és önmagunkban is látjuk az üdvösség útját és lehetőségét.

Kérjük Istentől, gondviselő Atyánktól, hogy bocsásson el – nem az életből, hanem ki az életbe, hogy a karácsonyi ünnepre készülve megtapasztaljuk, megvalljuk és megéljük üdvözítő szerepünket, önmagunk és közösségi ünneplésünk kiteljesedésére, Istenországá rendületlen szolgálatában most és mindenkor. Mert az apostol szavaival valljuk, hogy a mi Istenünk azt akarja, hogy minden ember üdvözljön, és az igazság ismeretére eljusson.

Ebben segítsen minket az Isten.

Ámen.